

Butten mellakat

Amerikan työväenliikkeen historia on täynnä varsin merkillisiä ilmiöitä, joita ei hevillä tapaa muitten maitten työväenliikkeessä. Mutta voiton kaikesta sittenkin vie Buttessa kesäkuun lopulla ja heinäkuun aikana tapahtunut hävi-

tyssota Lännen Kaivosmiesliittoa vastaan. Osa union jäseniä ja se osa, joka erikoisella innolla haluaa kutsua itseään "radikaaliseksi" ehdoin tahdoin hävittää Amerikan kapitalistien enintään vihaaman työläisjärjestön, järjestön, jonka

hävittämiseksi kuparitrusti on pannut kaikki voimansa liikkeelle. Union kokoushuone räjäytettiin ilmaan, sen presidentti, — joka jo Kuparisaaren lakossa oli vähällä menettää henkensä kupariparoonien kätyrien raivoisain hyökkäyksien alaisena — yritetään murhata. Union hajoittamista vaaditaan, koska ei haluta alistua pakolliseen järjestöön kuulumiseen, — siis samasta syystä jolla kapitalistit vastustavat tätä ja muita järjestöjä, — ja yhtenä vallankumouksellisena vaatimuksena esitetään, että lakkoilaisille menevä avustus lopetettaiisiin. Ihmeellistä hommaa, ollakseen vallankumouksellista, joksi sitä kaikin tavoin on koetettu selittää.

Lännen Kaivosmiesliiton organisaaja tov. F. Aaltonen, joka on työskennellyt L. K. L:n hyväksi monta vuotta ja joka itse oli läsnä Buttessa, on antanut mielestämme varsin paikkansapitävän selostuksen Butten mellakan perimmäisistä syistä. Jäljennämme tähän muutamia otteita hänen selostuksestaan.

“Monet toverit ovat epäilemättä ihmetelleet, että mitkä syyt todellisuudessa ovat voineet särkeä Butten kuuluisan ja mahtavan union. Selitys, että sen on tehnyt I. W., ei tietystikään riitä tyydyttämään puolueetonta ja harkitsevaa tutkijaa. Koetan seuraavassa vastata tuohon kysymykseen sen tutkimuksen perusteella, minkä olen viimeisen kolmen viikon kuluessa ollut tilaisuudessa tekemään.

Butten, samoin kun koko Montanan työväenliikkeen kehitys on ollut hieman tavallisuudesta poikkeavaa. Ilman mitään suurempia työtaisteluita ovat työläiset siellä kyenneet jo vuosikymmeniä sitte järjestämään mahtavia työväenjärjestöjä. Silloin kun mainarit muualla kalliovuoristossa taistelivat

elämästä ja kuolemasta kaivantöidenomistajien yhdistystä vastaan, silloin Montanan kapitalistit taistelivat keskenään poliittisesta vallasta, ja tätä taistelua hyväkseen käyttämällä onnistuivat työläiset siellä saamaan järjestöilleen jalansijaa, jonka ovat voineet säilyttää näihin asti. Vaikka järjestöt sillä tavalla saavutettiin, — ovat niitten saavutukset työolojen parannuksiin nähden hyvät. Ilman vastaan väittämisen pelkoa saapi sanoa, että ei ole toista paikkaa koko maapallolla, jossa niin suuri joukko miehiä tekisi työtä niin edullisissa olosuhteissa, kuin Buttessa. Se seikka kumminkin on pantava mieleen että kun työläisten ei ole tarvinnut näitten olosuhteitten saavuttamiseksi taistella katkeria lakkotaisteluita, niin ainakaan viimeisinä vuosina eivät he ole osanneet, tai eivät ole halunneet antaa niille sitä arvoa, minkä he epäilemättä olisivat antaneet, jos voitot olisi täytynyt taisteluilla ostaa.

Toinen seikka aiheutuneena edellä sanotusta asiain tilasta pitää ottaa huomioon. Kun Montanassa uniokysymys tuollailailla oli saatu ratkaistuksi ja kun työläiset kaikkialla muualla Amerikassa joutuivat taistelemaan katkeria otteluita kapitalisteja vastaan samanlaisten olosuhteitten saavuttamiseksi kun jo oli olemassa Montanassa, niin luonnollisestikin taistelijat hädässään vetosivat Montanan työläisiin saadakseen avustusta, etupäässä aineellista, taistelunsa jatkamiseksi ja jos mahdollista, voittoon viemiseksi. Tästä aiheutui, että Montanassa työläiset joutuivat tavallista useammin avaamaan pussinsa suun ja luonnollisestikin monet miehet, joille ei työväen solidariisuus ollut mistään merkityksestä, tai eivät sille halunneet arvoa antaa, alkoivat pitää pahana tuota

avustamista. Tällä seikalla on osansa nykyisessä hajaantumisessa.

Välittöminä syinä hajaantumiseen voidaan pitää seuraavat kolme seikkaa:

1:ksi. Kykenemättömien paikallisvirkailijoiden typerää ja huonoa asioiden hoitoa paikallisunionissa;

2:ksi. Paikkakunnalla asuvien skääppi-henkisten työläisten suurta lukumäärää;

kaksi virkakautta. (Rotation in office — Amerikalainen harhakäsitys, tarkoittaa, että virkailijoita pitää alinomaan muuttaa ja ettei ainakaan kahta virkakautta enempää kukaan saa palvella. Tapa, joka kerrassaan tekee mahdottomaksi ponnekkaan, käytännöllisen ja korkealle kehitetyn asiain hoidon.) Tällä tavalla virkailijat alituisesti vaihtuivat ja olivat aina oppimattomia asioita hoitamaan, eivätkä koskaan voineet saada suurten

Malnarlen talosta ryöstetty ja räjäytetty union kassakaappi

3:ksi. I. W. W.-läisten agitatoria ja järjestelmällistä hajotustyötä.

Ei ole epäilemistäkään etteikö Butten paikallisunion virkailijoissa olisi ollut vikaa — paljonkin. Ensinnäkin: oli kykeneviä virkailijoita melkein mahdoton saada siitä yksinkertaisesta syystä, että jos kykenevä mies joskus joukosta ylös ponnahtikin, niin se ei saanut virkaansa pitää, kun korkeintaan

joukkojen luottamusta. Siihen lisäksi tuli se seikka, että Butten työläiset olivat pääasiassa kahta poliittista käsitettä omaavia: Sosialisteja ja demokraatteja, ja luonnollisestikin silloin kun sosialistit olivat union viroissa, niin niillä ei ollut demokraattien luottamusta ja kun vuorostaan demokraatit olivat "vallassa" puuttui niiltä sosialistien luottamusta. Tällälailla vaihdellen muodostui tais-

telu vallasta näiden kahden ryhmän välillä mitä katkerimmaksi, ja loppujen lopuksi johti siihen, että ei valittu mitään keinoja, millä vaan olisi voitu vahingoittaa toista puolta.

On turha koettaakaan vapauttaa sosialisteja "mädännäisyydestä", sillä tosiasia on, että he turvantui-

"He eivät tiedä mitä he tekevät..."

vat yhtä rumiin keinoihin koettaessaan työntää demokraateja sivuun, kuin päinvastoin. Esim. viime union vaalissakin sosialistien, I. W. W.-läisten y. m. "kapinallisten" taholta painettiin erikoisia väärennettyjä äänestyslippuja, joita sitte miehet heittivät kourakuppalla urnaan sillälailla varastaakseen vaalituomarien vaalin heikkäisille ja jos he siinä joutuivat huonommalle puolelle, niin johtui se vaan siitä, että toiselta puolen annettiin heille samaa "metesiiniä" vaan hieman paksummasti.

Tällainen asiantila suututti kumminkin suurta osaa miehistä tavattomasti ja eritotenkin sitä osaa, joilla ei ollut mitään tekemistä tässä pelissä. Ne alkoivat vihata koko uniota.

Toinen seikka ja ehkä kaikkein painavin on kämpällä asuvien skääppien suuri lukumäärä. Vuosien kuluessa on Butlessa asuvissa mainareissa tapahtunut täydellinen vaihdos. Ennen kaupungissa asui melkein yksinomaan irlantilaisia, mutta vähitellen alkoi sinne asettua suuria joukkoja muitakin aineksia, suomalaisia, englantilaisia, ruotsalaisia, slaaveja, y. m. ja ymmärrettävästikin nämät myöhemmin tulleet eivät tienneet paljon mitään työväenliikkeen aikaisemmasta kehityksestä ja saavutuksista ja alkoivat väheksymään sen merkitystä. Kun samalla kertaa kasvatustyö union taholta melkein kokonaan laiminlyötiin, oppivat monet noista kansallisuuksista katselemaan uniota vaan sellaisena nappipeliä, johon vaan työläisiltä kiskottiin jäsenverojen muodossa rahaa. He tykkänään unohtivat

Muharrien tulo ensimmäisen hyökkäyksen jälkeen

sen, että suurin osa noista rahoista maksettiin heille takaisin sairastus- ja hautausavustuksina. (Esim. Rutten union sairastusavustus \$10.000 viikko). He muistivat sen vaan silloin, kun he olivat sairaina ja sehän tapahtui niin harvoin. (!) Ylimääräisiä veroja taasen tavallisesti vedettiin lakkoaikoina muiten seutujen taisteleville työläisille ja niistä eivät nämä skääppi-hen-

gen läpitukenemat vähääkkään pitäneet; "auttakoot itse itseään", sanotaan heidän sanoneen. Kun vuosien kuluessa Butten kaivannoissa työskentelevä väki oli siihen määrään vaihtunut, että tänäpäivänä voipi sanoa ainakin 40 pros. kuuluvan näihin skääppihenkisiin, niin saattaa helposti arvata loppua. Suomalaiset "radikaalit" kuuluvat järjestään tähän viimeainittuun ryhmään. Monet heistä ovat jo vuosikausia kieräilleet jäsenmaksujensa kanssa. Sensijaan esim. "vanhoilliset" irlantilaiset ovat melkein viimeiseen micheen pitäneet itsensä "hyvässä standingissa".

Kolmas elementti nykyisen kaoksen synnyttämiseen ovat tietysti I. W. W.-läiset. Ne ovat tehneet työtään Buttessa siitä saakka, kun L. K. Liitto I. W. W:stä erosi. Jotkut heidän johtajistaan silloin vannoivat hävittävänsä L. K. Liiton kostoksi siitä, että Liitto oli

heistä luopunut. He ovatkin olleet uskollisia tuolle valalleen, tehden uupumattomasti hajoitustyötä ei ainoastaan Buttessa, mutta yli koko L. K. Liiton hallintopiirin. Syyt Butten union hajoamiseen. He ovat käyttäneet hyväkseen jokaista tilaisuutta mikä vaan on tarjoutunut heille; synnyttäneet vihamielisyyttä palkattuja virkailijoita vastaan; haukkuneet heidän "vanhoillisuuttaan"; vedonneet skääppi-vaistoihin; pitäneet suurta ääntä jäsenmaksuista ja yleensä sanottuna turvautuneet jokaiseen likaisimpaankin "valttiin", mitä vaan ovat käsiinsä saaneet ja mitä ovat lulleet voivansa käyttää hajotustyönsä edistämiseksi. Samalla kertaa ovat he täydellisesti lyöneet laimin rakentavan työn, eivät ole yrittäneekään ottaa osaa union toimintaan niin kuin heidän olisi "hyvinä työväenmiehinä" pitänyt. Silloin he eivät olisi voineetkaan parjata ja siksi sitä ei sopinut tehdä".

